

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3484

Vragen van de leden **Temmink** en **Van Nispen** (beiden SP) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *de lobbyactiviteiten van de fabrikant van de taser* (ingezonden 12 juli 2023).

Antwoord van Minister Yeşilgöz-Zegerius (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 31 augustus 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 3320.

Vraag 1

Klopt het dat er verschillende politiefunctionarissen zijn uitgenodigd voor een bijeenkomst van de fabrikant van onder andere de taser, waarbij men «goodies» mee naar huis mag nemen en getrakteerd wordt op een maaltijd?¹

Antwoord 1

De fabrikant van het stroomstootwapen dat de Nederlandse politie gebruikt is Axon Enterprise. Axon organiseert een «roadshow» langs Europese landen. In het kader van die roadshow heeft Axon ook een op Nederland gerichte webpagina gemaakt; de pagina waarnaar in de voetnoot bij de vraag wordt verwezen. Deze pagina is op eigen initiatief door de fabrikant verwijderd. De importeur van het stroomstootwapen heeft laten weten dat Axon geen bijeenkomst in Nederland zal organiseren. Voor zover dat nagegaan kan worden is niet gebleken dat voor deze roadshow politiefunctionarissen zouden zijn uitgenodigd.

Vraag 2

Is het gebruikelijk dat via deze weg politiefunctionarissen op de hoogte worden gebracht van nieuwe technologieën op het gebied van opsporing en repressie?

Antwoord 2

Politiefunctionarissen die zich vanuit hun functie bezighouden met verwerking dienen kennis te nemen van nieuwe ontwikkelingen vanuit de markt. Daarbij behoort in sommige gevallen ook het bezoeken van vakbeurzen, symposia en productdemonstraties. De politie wil daarmee kennismaken van nieuwe ontwikkelingen die bijdragen aan het zo goed mogelijk uit kunnen voeren van de politietaak. Dat gebeurt op alle niveaus, waarbij wordt gekeken

¹ Axon, 2023 Axon Roadshow (<https://www.axon.com/netherlands/events/roadshow>).

naar de markt in den brede en niet slechts naar specifieke merken of bedrijven.

Vraag 3

In hoeverre wordt door het aanbod bepaald welke middelen de politie aanschaft en in hoeverre is hier de vraag leidend?

Antwoord 3

Bij het verwerven van middelen is altijd sprake van een matching tussen een op dat moment spelende functionele behoefte (de vraag) en het beschikbare aanbod vanuit leveranciers. Daarbij is de vraag steeds leidend. De politie probeert zoveel mogelijk gebruik te maken van standaard marktproducten. Als er vanuit de politiebehoefte gezien geen passend standaard marktaanbod beschikbaar is, dan wordt het standaardproduct door de politie zelf of een daartoe gespecialiseerd bedrijf aangepast, of er wordt een gespecialiseerde maatwerkoplossing verworven op basis van de functionele behoefte van de politie.

Vraag 4

Kunt u het proces schetsen hoe wordt besloten tot het overgaan van de aanschaf van nieuwe technologische middelen, zoals drones, geweldsmiddelen en slimme camera's?

Antwoord 4

Technologische middelen leveren een belangrijke bijdrage aan de rol en taken van de politie. Met de bestaande personele politiecapaciteit helpen technologische middelen om doelmatiger te kunnen werken en meer effect te bereiken. Het overgaan tot aanschaf van nieuwe middelen komt veelal voort uit een maatschappelijke behoefte. De politie is verantwoordelijk voor het verwerven van nieuwe middelen zolang de aanschaf past binnen de kaders die door mij als Minister van Justitie en Veiligheid zijn gesteld. De voorwaarden waaraan nieuwe middelen dienen te voldoen zijn geborgd in het inkoopbeleid van de politie. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de doeltreffendheid en doelmatigheid, veiligheid voor agent en burger, privacy, betrouwbaarheid aanbieder, afdekken van veiligheidsrisico's, naleving van Internationale Sociale Voorwaarden, duurzaamheid, exploitatiebaarheid en beschikbaar trainingsaanbod.

Vraag 5 en 6

Klopt het dat Axon, de fabrikant van de taser, de term «excited delirium» heeft gebruikt in hun uitingen om hun wapen aan te prijzen maar dit geen wetenschappelijk onderbouwde aandoening of term is?²
Vindt u het geoorloofd dat een wapenfabrikant op deze manier beïnvloedt hoe hun wapens beoordeeld worden? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 5 en 6

Het staat marktpartijen daarnaast vrij om hun eigen waren op hun eigen manier aan te prijzen, zo lang dit binnen de grenzen van wetten en regelgeving gebeurt. Axon lijkt met het gebruik van deze term geen wetten te hebben overschreden.

Vraag 7

Klopt het dat het Openbaar Ministerie ook de term «geëxciteerd delier» gebruikt in hun overweging om niet tot vervolging over te gaan?³

² CNN, 12 maart 2023, Authorities claimed these Black men had excited delirium just before they died. But the diagnosis itself is a problem and should be abandoned, a new study says (<https://edition.cnn.com/2022/03/12/us/excited-delirium-police-deaths-study/index.html>).

³ Openbaar Ministerie, 14 oktober 2020, Zwolse arrestant overleden als gevolg van overdosis drugs (<https://www.om.nl/actueel/nieuws/2020/10/14/zwolse-arrestant-overleden-als-gevolg-van-overdosis-drugs>).

Antwoord 7

De term «geëxciteerd delier» is door onderzoekers in een strafzaak gebruikt.⁴ De context waarin deze term is gebruikt is van belang. Er was in de casus waarnaar door de vragenstellers wordt verwezen geen sprake van het gebruik van een stroomstootwapen. Het betrof een onderzoek waarin werd getracht om een antwoord te krijgen op de vraag of politiemensen een verwijt kon worden gemaakt ten aanzien van het overlijden van een arrestant. In dit onderzoek heeft een tweetal ingeschakelde deskundigen (een toxicoloog en een patholoog) geconcludeerd dat de arrestant was overleden aan een overdosis speed. De klinische toestand werd door de deskundigen getypeerd als (passend bij) een geëxciteerd delier.

Vraag 8

Bent u bereid nader onderzoek te laten doen of en zo ja in welke mate een «geëxciteerd delier» een bestaande aandoening is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Nee, het is niet aan mij als Minister van Justitie en Veiligheid om onderzoek te doen naar de mate van wetenschappelijke aantoonbaarheid van een medische aandoening.

⁴ Idem.